

Factsheet Wijzigingen Wzd in verband met de Reparatiewet:

NB wanneer de wijzigingen ingaan volgt nog

- 1. Toetsing wilsbekwaamheid wordt vereenvoudigd**
Iedere deskundige mag straks de wilsbekwaamheid van een cliënt toetsen. Deze toetsing is relevant zodra het zorgplan wordt opgesteld of gewijzigd maar ook bij elke vorm van onvrijwillige zorg die wordt overwogen. Ook een verzorgende of de persoonlijk begeleider mag straks de wilsbekwaamheid toetsen. Het is aan de zorgaanbieder om nadere eisen te stellen en ervoor te zorgen dat degene die de toetsing uitvoeren ook daartoe bekwaam zijn. Als de vertegenwoordiger zich niet kan vinden in de toetsing en vooral de uitkomst ervan, dan volgt een beoordeling van een onafhankelijke deskundige. Deze deskundige hoeft niet een BIG-registratie te hebben en kan feitelijk elke onafhankelijke deskundige zijn. De wetgever heeft het begrip onafhankelijkheid niet nader ingevuld.
- 2. Externe deskundige mag ook deskundige van eigen instelling zijn**
In het stappenplan moet bij de derde verlenging een externe deskundige meekijken. Deze deskundige mag na de reparatie ook werkzaam zijn bij de organisatie zelf. Deze deskundige mag niet bij de behandeling van de cliënt of de zorg aan de cliënt betrokken zijn. De eis die bij het opstellen van een medische verklaring geldt, is niet van toepassing (tenminste een jaar niet bij de zorg betrokken te zijn geweest). Wie onafhankelijk deskundige mag zijn is niet gewijzigd (een aantal big-geregistreerde beroepen). Het Ministerie van VWS werkt nog wel aan een aanpassing van het besluit zorg en dwang waarin wel nadere eisen kunnen worden gesteld aan de onafhankelijke deskundige.
- 3. Niet meer elke cliënt moet een vertegenwoordiger hebben**
In de Wzd was bepaald dat elke cliënt een vertegenwoordiger moet hebben, was dat niet het geval dan had de zorgaanbieder de verantwoordelijkheid om een mentor aan te vragen. In de reparatiewet is vastgelegd dat een zorgaanbieder alleen een mentor hoeft aan te vragen in die gevallen dat een cliënt geen vertegenwoordiger heeft en niet tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake van de uitoefening van zijn rechten en plichten op grond van de Wzd in staat is.
- 4. Vertegenwoordiger hoeft zich *niet meer* schriftelijke bereid te verklaren**
Nu was in de Wzd vastgelegd dat elke vertegenwoordiger zich ook schriftelijk daartoe bereid moest verklaren. Een mooi moment om in gesprek te gaan met de vertegenwoordiger en zijn of haar taken ook uit te leggen. In de reparatiewet is deze verplichting komen te vervallen. De verplichting geldt alleen nog bij een schriftelijk gemachtigde. Er wordt dan wel gedoeld op de machtiging die mogelijk al eerder is gegeven.
- 5. Zorgverantwoordelijke hoeft *niet meer* bij alle momenten dat onvrijwillige zorg de eerste keer wordt toegepast in te stemmen**

In de Wzd is nu vastgelegd dat zodra onvrijwillige zorg de eerste keer wordt toegepast, de zorgverlener toestemming moet hebben van de zorgverantwoordelijke. Ook wordt de Wzd-functionaris en de cliënt en vertegenwoordiger geïnformeerd. Al deze verplichtingen komen te vervallen. In het zorgplan moet nu expliciet worden opgenomen of toestemming van een zorgverantwoordelijke nodig is voor de uitvoering van onvrijwillige zorg (en ook het moment waarop toestemming is gevraagd en verkregen).

6. Zorgverantwoordelijke overlegt op welk moment en bij welke vormen van onvrijwillige zorg de vertegenwoordiger of cliënt wordt geïnformeerd
In de Wzd is nu vastgelegd dat een cliënt of vertegenwoordiger bij de eerste toepassing van onvrijwillige zorg wordt geïnformeerd. Bij noodsituaties wordt een cliënt of vertegenwoordiger altijd geïnformeerd. Overigens is het vaste jurisprudentie (onder de Wet bopz) dat een cliënt altijd wordt geïnformeerd over een toepassing van onvrijwillige zorg. Wat zijn de gronden voor de toepassing en dat een cliënt zich kan wenden tot een cliëntenvertrouwenspersoon. Het is immers een besluit waartegen een cliënt een klacht kan indienen.
In de reparatiewet is vastgelegd dat een cliënt of vertegenwoordiger nadere afspraken moet maken over het informeren bij onvrijwillige zorg. Dit kan altijd zijn, of minder frequent. Het is wellicht wel wat strijdig met goed vertegenwoordigerschap als een cliënt nooit geïnformeerd wil worden over onvrijwillige zorg. De afspraak hierover moet in het zorgplan worden opgenomen en als een cliënt of vertegenwoordiger wordt geïnformeerd moet dit in het dossier worden genoteerd.
7. Wzd-functionaris kan op zijn verzoek extra geïnformeerd worden (naast de evaluaties waarbij de informatieverplichting wel overeind blijft) maar wordt niet meer standaard geïnformeerd bij de eerste keer dat onvrijwillige zorg wordt toegepast. De zorgverantwoordelijke legt in het zorgplan vast op welke wijze de Wzd-functionaris geïnformeerd wil worden.
8. In de reparatiewet is opgenomen dat cliënten met een psychische stoornis ook met een RM kunnen worden opgenomen in een Wzd-accommodatie bij vergelijkbare gedragsproblemen of regieverlies, zorgbehoefte en ernstig nadeel. Zij vallen dan ook volledig onder de reikwijdte van de Wzd. Deze wijziging geldt niet voor alle andere Wlz-ggz cliënten die vrijwillig willen worden opgenomen in een Wzd-accommodatie of zorg ontvangen van een Wzd-locatie (thuiszorg).
9. Als in een noodsituatie onvrijwillige zorg wordt toegepast krijgt de zorgverantwoordelijke langer de tijd om zijn besluit schriftelijk vast te leggen. Daar mag hij 48 uur over doen, nadat de onvrijwillige zorg is verleend.
10. De klachtgronden bij de KCOZ worden uitgebreid met:
 - als een cliënt of vertegenwoordiger het niet eens is met wat in het zorgplan is

vastgelegd over het gegeven dat toestemming nodig is van de zorgverantwoordelijke voor de uitvoering van onvrijwillige zorg
- als een cliënt of vertegenwoordiger het niet eens is met wat in het zorgplan is vastgelegd over het informeren over onvrijwillige zorg.

Zie voor meer informatie:

1. Website van de Eerste Kamer
https://www.eerstekamer.nl/wetsvoorstel/35667_vereenvoudiging_uitvoering
2. Website dwang in de zorg
<https://www.dwangindezorg.nl/actueel/nieuws/2021/09/29/reparatiewet>
3. <https://www.vgn.nl/nieuws/handreiking-reparatiewet-wzd-en-update-wettekst-wzd>